

Manuál k nástroji

Měření talentu

Verze: 1.1, bez jazykové korektury

Autoři: David PEŠEK (kompilace z podkladových materiálů DAP Services, a.s.)

Oponent: Bohdana FIALOVÁ

Schválil: Jiří ŠIMONEK

Datum schválení: 30.4.2011

Úvodem

Zjišťování talentu jako faktoru možné konkurenční výhody je předmětem snažení lidí od nepaměti. Jsme rádi, že můžeme přispět svojí troškou do mlýna v podobě připravovaného nástroje pro MĚŘENÍ TALENTU.

Příprava nástroje se nachází ve fázi úvodního testování, jehož jste se stali účastníky a v jehož průběhu shromažďujeme podklady pro kalibraci měření na jednotlivé druhy talentů, pro jejichž měření bude náš nástroj určen.

S ohledem na nultou verzi nástroje předpokládáme, že v dalších verzích dozná i tento manuál významných úprav.

Účel manuálu

Účelem manuálu je poskytnout základní informace o položkách měřených nástrojem MĚŘENÍ TALENTU v aktuální verzi. U každé měřené položky jsou popsána základní pásma, ve kterých se výsledky měření vyskytují a u některých položek je připojena i detailnější vysvětlující pasáž.

Obsah manuálu

Úvodem.....	2
Účel manuálu.....	2
ÚVODNÍ UPOZORNĚNÍ – ČTĚTE PROSÍM POZORNĚ.....	3
Uplatnění potřeby ovlivnění.....	4
Zacházení s pravidly (Individualismus - konformita).....	5
Dynamický profil tvorby postojů.....	6
Kapacita k učení.....	7
Jakou budete vykazovat výkonnost.....	8
Jak na vás působí hodnocení ostatních.....	9
Jak budete řešit případné neúspěchy.....	10
Závěrem.....	11

ÚVODNÍ UPOZORNĚNÍ – ČTĚTE PROSÍM POZORNĚ

Talent můžeme popsat jako prostou statistickou odlišnost od „průměru“, nebudte tedy překvapeni, pokud některé výsledky v testu vykazují extrémní hodnoty.

Při čtení výstupu našeho testu mějte prosím dále na paměti:

1. Žádné naměřené hodnoty **nelze označit za „dobré“ nebo „špatné“**. Hodnoty je nutné interpretovat v kontextu osobních a pracovních aspirací člověka a konkrétního osobního či pracovního prostředí. Hodnoty klíčové pro jednu profesi a konkrétní firmu mohou být naopak překážkou při výkonu jiných zaměstnání nebo v odlišně řízených firmách.
2. Žádné hodnoty **nejsou neměnné a výkon osoby lze pozitivně změnit**. Pochopení člověka včetně jeho silných a slabých stránek, k čemuž tento „Profil jednotlivce Barvy života“ poskytuje klíčové informace, nám umožňuje zvolit efektivní strategii osobního rozvoje a jejího správného vedení. Nehleďte tedy v profilu jednotlivce typologii osobnosti, ale reálného pomocníka pro lepší pracovní uplatnění.
3. Člověk je zpravidla **součástí skupin**. Všechny naměřené hodnoty proto popisují postoje a chování člověka v rámci skupin a v konkrétních podmínkách. Jedná se o vzájemné působení (interakci) člověka a okolí. Pro efektivní fungování skupiny jako celku je důležité zastoupení různých týmových rolí a různých postojů. Tato rozmanitost je podmínkou pro vytváření optimálního týmu, ale může být také zdrojem konfliktů. Týmovou problematikou se podrobně zabývá „Profil skupiny Barvy života“.
4. V grafických výstupech je použita **norma ČR**, která byla sestavena ze vzorku více než 70 000 osob. Jde o průměrně naměřenou (obvyklou) hodnotu a slouží pouze k porovnání.
5. Tento dokument obsahuje citlivé osobní informace. Dbejte důsledně na **etické zacházení a diskrétnost**, včetně zákona o ochraně osobních dat.
6. Pokud budete potřebovat, **pomůžeme Vám** s výkladem naměřených hodnot. Poskytneme Vám:
 - odborné konzultace,
 - hloubkový psychologický rozbor osoby nebo týmu,
 - odborné služby s využitím dalších neveřejných psychologických výstupů.

Uplatnění potřeby ovlivnění

Každý člověk je svým snímáním barvově slovních asociací identifikovatelný v tom, jak malou, a nebo velkou potřebu vlivu vůči svému okolí má a naopak jak malou a nebo velkou potřebu vlivu vůči němu vyjadřuje jeho okolí. Tedy v jakých interakcích je daný člověk „zvyklý dlouhodoběji žít“.

Dezintegrační volba barev

Obecně existuje malá skupinka lidí, o kterých se dá říci, že takovou potřebu sami za sebe mají tak individualizovanou a mizivou, že vliv zcela přenechávají svému sociálnímu prostředí. Svůj vliv mají zacentrovaný do nějaké vysoce specifické oblasti, která není mezi lidmi nijak běžně rozšířená a okolí to prostě jen neví, nevnímá, toleruje a nebo dokonce oceňuje (to je lepší varianta). A jinak jsou to prostě „totálně hodní, podrobiví a podřizující se lidé“, kterých si často ani nevšimnete.

Nezávislá volba barev

Další skupina je již četností o něco větší a vyjadřuje i o něco vyšší potřebu svého individuálního vlivu na sociální okolí. Přesto stále a masivně převažuje interakční vliv okolí. Pokud jim vyhovuje, tak si žijí svůj život, mají svoje soukromé libůstky a často i zvláštní zájmy, které nikoho neprovokují, ale taky téměř nikoho nezajímají.

Běžná volba barev

Suverénně největší část lidí tvoří skupinu, která se snaží o to, aby si svůj vliv a potřeby vybalancovala s vlivem a potřebami svého okolí. Jak postupně stoupá naměřená korelace s faktorem vlivu, tak stoupají i jejich individuální potřeby vliv mít a získávat.

Žijí převážně ve shodě se sebou i svými představami o potřebě vlivu, nenárokuje si něco víc než co cítí, že jim patří a pro své okolí se jeví jako pohodoví, přijatelní a tolerantní. Velmi jednoduše by se dalo říci, že jsou to lidé, kteří znají „svoji míru možností“, kterou umí i životně kvalitně uplatnit.

Stylizace

Dále najdeme již počtem menší skupinu lidí, která svou individuální potřebu vlivu má významně vyšší a přirozeně jí chce ve svém okolí uplatňovat. Jsou to lidé, kteří jsou silně přesvědčeni o svých představách a kvalitách, cítí že mohou a mají svému okolí co dát. Často dokáží být svému okolí oporou i vzorem, kam a jak se to dá pracovně i společensky „dotáhnout“. I tady však platí, že jsou mezi nimi takoví, kteří svého vlivu dosahují prostě tím jací reálně jsou a co dokážou pro ostatní udělat.

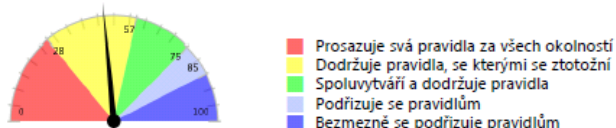
Další skupina by takovou pozici, uznání a vliv chtěla dosáhnout také, ale prostě a jednoduše řečeno, někde a něco jim k tomu chybí. A tak se snaží ten svůj „malý handicap“ za něco schovat. Prostě hledají své „místo na slunci vlivu“ tam, kde se mohou zaštitit formálně platnými pravidly a řádem. A aby se tak svému okolí mohli jevit, musí začít „hrát svou společenskou hru potřebnosti, přijatelnosti a nezastupitelnosti“. Prostě se do takové role stylizují. A je jedno jestli je to hra vykalkulovaná a nebo z větší části neuvědomovaná.

Ovlivnění volby barev

Poslední skupinou lidí jsou ti, jejichž potřeba vlivu je tak mocná, že jsou pro to schopni udělat cokoli. Prostě potřebují mít vysoký vliv vždy a všude, ať na to mají nebo ne, ať jsou podmínky jakékoli, ať jsou v jakémkoli pracovním, profesním a společenském postavení. Ústředním motivem jejich vědomí je jejich vysoká cena, které se nedokážou zříct a nemají na ni reálný náhled. A protože jsou na tuto snahu hodně uvzatí, jsou tím taky pro své okolí hodně viditelní.

Více viz <http://www.barvyzivota.cz/drupal/?q=proces-validace-faktoru-vlivu>.

Zacházení s pravidly (Individualismus - konformita)

Jedním z velmi užitečných zjištění je, jak bude osoba nejčastěji zacházet s pravidly. Toto je prvním předpokladem pro efektivní fungování ve skupině, stejně jako pro určení vhodné pozice a role jednotlivce v pracovním týmu.

Na praktické aspekty narážíte v běžném životě: např. předpoklad striktně dodržovat pravidla bude určitě výhodné pro profesi např. kontrolora, velkou nevýhodou by to bylo pro někoho, jehož náplní práce je přinášet nové nápady, vize a kreativní řešení.

Prosazuje svá pravidla za všech okolností – jedná se o ryziho individualistu. Ať už budou pravidla nastavena jakkoliv, nerad se s nimi ztotožní a bude se snažit vždy prosadit svá vlastní pravidla (co to znamená v praxi si sami doplňte.)

Dodržuje pravidla, se kterými se ztotožní – osoba je připravena přijmout pouze pravidla, která bude považovat za správná a velice často bude mít své varianty. Pravidla stanovená jinými, nová či jím samotným neověřená, přijímá obtížně (opět - co to znamená v praxi si sami doplňte.)

Spoluvytváří a dodržuje pravidla – osoba je ochotna podílet se jak na vytváření pravidel, tak na dodržování pravidel určených jinými (praktický příklad si sami doplňte.)

Podřizuje se pravidlům – osoba se poměrně lehce podřídí nastaveným pravidlům a bude je spolehlivě, nebo spíše automaticky dodržovat. Není však ideální osobou pro vytváření pravidel a jejich rychlé zavádění (co konkrétně to znamená si doplňte sami.)

Bezmezně se podřizuje pravidlům – osoba potřebuje dodržovat pouze pravidla stanovená jinými, kterými se striktně řídí. Svá pravidla zásadně nevytváří. Při změně se buď brání nebo je nedokáže reálně uplatňovat (opět Vás napadne příklad z reálného života.)

Pravidla v tomto kontextu budeme chápat v tom nejširším slova smyslu, protože zde nemáme na mysli pouze pravidla psaná, ale taky řečená, předpokládaná nebo očekávaná.

Zacházení s pravidly nám o jednotlivci říká jednu z nejdůležitějších informací, kterou musíme stále respektovat a zohledňovat. Je to informace o tom, jaký je jeho individuální rámec, ve kterém realizuje nebo nerealizuje své schopnosti a dovednosti a zda tento rámec je pro tuto realizaci limitací či naopak mu k realizaci tvoří běžné či výhodné okolnosti.

Dynamický profil tvorby postojů

V této oblasti nástroj měří čtyři základní hodnotové ukazatele:

- POZICI
- REÁLNOST
- STABILITU
- MÍRU SHODY

Pro všechny čtyři ukazatele v této skupině používáme shodné zobrazení tachometrem s vyznačením pásem obvyklostí i čárkovanými čarami vyznačenými pásmy narušení.

Pozice

Každý člověk má své mínění, vidění a cítění sama o sobě v širším kontextu života, své práce na pracovišti (škole) a sociálního postavení ve společnosti obecněji. Čili vnímá svůj status, svou pozici. Promítají se do ní osobní i společenské zkušenosti a tradice, stejně tak jako jeho osobní zájmy.

A určitě sami znáte z praxe, že není člověk jako člověk. Jeden se vnímá jako nepotřebná, odstrkovaná, bezcenná bytost, jiný třeba jako nejdůležitější bytost pod sluncem. Oba tyto „sebepohledy“ v sobě nesou něco trochu „nezdravého“. Tato položka nás přesně o míře sebevnímání a mínění o sobě informuje. Jsou názory a argumenty (zjednodušeně postoje) celkově podloženy vysokým, nízkým nebo reálně zdravým míněním o sobě?

Reálnost

Položkou reálnost je vyjadřována míru vnímání a prosazování vlastní reality. Jde o ukazatel preference subjektivní pravdy a vnitřního přesvědčení o své pravdě na straně jedné nebo převzetí pravdy okolí na straně druhé. Ta se pohybuje v rozmezí od toho, že prostě jenom něco totálně převezmeme ze svého okolí (reality projevované a dělané jinými) a nebo naopak se do svého okolí pokusíme přímo nasadit a implantovat to, co za reálné považujeme my sami.

V obou případech vznikne „paráda“, když půjde opravdu o funkční, prospěšný a v daných podmínkách uplatnitelný model chování, názorů, argumentů a údajů. Když něco funguje, tak je tak trochu jedno, jestli jsme to okoukali, převzali a nebo vytvořili. V obou případech však vznikne „hrůza“, když to funkční, prospěšný a reálně uplatnitelný model chování nebude.

Takže tahle položka nám neukazuje co je a není dobře (tak jako všechny ostatní jevy, které na bázi barvové slovních asociací měříme a zobrazujeme), ale odkud jeho tvůrce čerpal. Ze sebe, svých dovedností, zkušeností a nebo odjinud? Aníž si to často uvědomujeme, tak se přesně takhle postavíme k realitě a skutečnosti, ve které žijeme a pracujeme.

Jde o jakýsi ukazatel subjektivní pravdy a vnitřního přesvědčení o své pravdě.

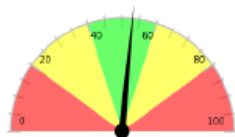
Stabilita

Vyjadřuje relativní stálost a neměnnost, či naopak silnou pohyblivost zastávaných postojů. V různých situacích podle toho dochází k situačním a účelovým změnám v preferenci svých potřeb. Ukazuje jestli a jak rychle jsme schopni do svých postojů vnést změny, přehodnotit a nově si udělat jasno, které se projeví i do našeho chování.

Míra shody

Vyjadřuje míru prožívané subjektivní spokojenosti se svými postoji a jejich potřeby ji dávat najevo. Avizuje nám fakt, jestli mezi jednotlivcem a jeho okolím dochází k vysoké významové shodě postojů a nebo ne. A jestli jednatel navíc potřebuje, aby s jeho postoji bylo okolí ve stejné shodě a nebo ne. Je to tak trochu položka, která avizuje jak velkou a jak silnou „hru na pravdu“ bude testovaný ve svém životě.

Kapacita k učení

- **Problematická, je potřeba precizně nalézt jeden směr**
- **Snížená, je potřeba motivovat k učení**
- **Běžná, je možno volit běžný přístup**
- **Zvýšená, je možno rozvinout do více směrů**
- **Velmi silná, je možno využít k souběžnému učení několika oborů**

Problematická, je potřeba precizně nalézt jeden směr.

Toto vám může způsobit **značné** problémy při dalším studiu. Studium přesto můžete zvládnout za předpokladu, že budete schopni i tuto velmi nízkou kapacitu zaměřit jedním konkrétním směrem. To znamená, že se vám podaří vybrat vhodnou školu a také, že se na studium budete velmi intenzivně soustředit, budete mu věnovat vysoké úsilí a bude to váš **hlavní cíl**. Pokud ovšem tyto podmínky nesplníte, s velkou pravděpodobností střední školu nedostudujete.

Snížená, je potřeba motivovat k učení.

Toto vám může způsobit **částečné** problémy při dalším studiu. Studium přesto můžete zvládnout za předpokladu, že budete schopni i tuto nízkou kapacitu zaměřit jedním konkrétním směrem. To znamená, že se vám podaří vybrat vhodnou školu a také, že se na studium budete intenzivně soustředit, budete mu věnovat vysoké úsilí a bude to váš hlavní cíl. Pokud tyto podmínky nesplníte, s velkou pravděpodobností školu nedostudujete.

Kapacita k učení je běžná.

Vaše kapacita k učení je **běžná**, při dalším studiu byste se neměli setkat s žádnými vážnými problémy. Studium zvládnete při standardním zaměření se na vytyčené cíle. To znamená, že pokud se vám podaří vybrat vhodnou školu a budete se standardně věnovat plnění úkolů, pak studium zvládnete.

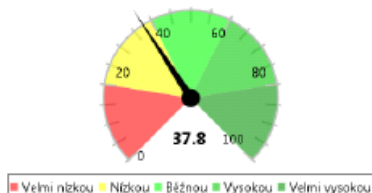
Zvýšená, je možno rozvinout do více směrů.

Toto vám otevírá velmi dobré předpoklady pro další studium na škole. Studium zvládnete i za předpokladu, že se na jeho cíle zaměříte průměrným způsobem. To znamená, že pokud se vám podaří vybrat vhodnou školu, a budete se na plnění úkolů zaměřovat průměrným způsobem, studium zvládnete. Pokud se dokážete na studium zaměřovat efektivně, pak budete dosahovat **výborných** nebo **vynikajících** výsledků.

Velmi silná, je možno využít k učení se několika oborů.

Vaše kapacita k učení je **velmi vysoká**, což vám otevírá velmi dobré předpoklady pro další studium v podstatě na kterémkoli typu školy. Studium ovšem bude úspěšné z předpokladu, že budete schopni na něj zaměřit jako na hlavní cíl. To znamená, že si můžete vybrat kteroukoli školu, ale pro vás je důležité, abyste si pohlídal/la právě ono zaměření na cíl. Vaše silné předpoklady učit se totiž mohou vaši pozornost tříštit a následná nezaměřenost by mohla výsledky studia na škole ohrozit. Pokud se budete na studium zaměřovat nadprůměrným způsobem, budete dosahovat vynikajících výsledků. Kapacita k učení je tak silná, že vám napomůžou vystudovat i **velmi náročnou** školu nebo dokonce školu, která pro vás typově není ta nejvhodnější.

Jakou budete vykazovat výkonnost

Velmi vysoká

budete se snažit vykazovat **velmi vysokou výkonnost**. Tímto přístupem budete schopni překonávat obtíže způsobené jinými vlivy. Můžete však sami sebe i silně přetěžovat.

Vysoká

budete se snažit podávat **vyšší výkony** a budete se o svoje zaměření výrazně opírat.

Běžná

Nebudete se výkonově odlišovat od projevů většiny svých vrstevníků a budete vykazovat **obvyklé kolísání výkonnosti** podle momentálních podmínek.

Nízká

Budete mít **obtíže se svou výkonností** a nebudete ji prokazovat v celé šíři potřebných aktivit. Častěji se budou objevovat období s poklesy výkonnosti.

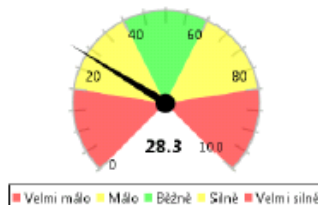
Velmi nízká

Budete mít **vážný problém se svou výkonností**. Doporučujeme řešení ve spolupráci s odborníkem.

Poznámka

Pokud je vám více, než 7 roků, tak se elekejte se záporných hodnot, prozatím pro tento nástroj tvoříme normy a v oblasti vykazování výkonnosti u věku vyššího, než 7 let jsme zatím na začátku stanovování norem.

Jak na vás působí hodnocení ostatních

Velmi silně

Budete vůči hodnocení **výrazně přecitlivělý/á**. Často používanou formu hodnocení (kladnou i zápornou) si velmi rychle zabudujete do svého sebeobrazu.

Silně

Budete vůči hodnocení **citlivý/á**, v důležitých oblastech i přecitlivělý/á. Často používané formě hodnocení bude náchylný/á podléhat (kladné i záporné).

Běžně

Nebudete se odlišovat od projevů většiny svých vrstevníků a bude hodnocení „**brát takové jaké je**“. Nebudete vyžadovat v tomto ohledu žádné zvláštní úpravy v přístupu ze strany autorit. Hodnocení „prostě snesete“.

Málo

Budete na hodnocení často reagovat neutrálně, nebo **pasivitou a nezájmem**. Hodnocení bude motivačně působit jen ve zcela specifických oblastech aktivit. Nezájmem autorit může přejít až v celkovou netečnost k hodnocení.

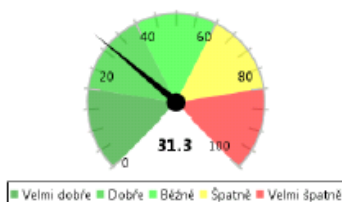
Velmi málo

Budete vůči hodnocení „**až netečný/á**“ (často vzniká z přesycení množstvím kritiky, nesouhlasu a špatného hodnocení, ale i z trvalého nezájmu a lhostejnosti), takže z něho nebudete vyvozovat chuť a osobní důvody něco na svém chování měnit.

Poznámka

Pokud je vám více, než 7 roků, tak se elekejte se záporných hodnot, prozatím pro tento nástroj tvoříme normy a v oblasti vykazování výkonnosti u věku vyššího, než 7 let jsme zatím na začátku stanovování norem.

Jak budete řešit případné neúspěchy

Velmi špatně

Neúspěch navozuje velmi rychle neúměrný strach a napětí. Budete se velmi často vyhýbat nárokům a povinnostem, které jsou stanoveny jinými lidmi. Základní reakcí je **vyhnout se za jakoukoli cenu** - podvodem, lží, útekem. Většinou si vůbec neumíte cenit úspěchu u sebe, ale ani u jiných. Doporučujeme urychlené řešení ve spolupráci s odborníkem.

Špatně

Je velice pravděpodobné, že se budete častěji vyhýbat nárokům a povinnostem stanovených jinými lidmi. **Z neúspěchu máte zvýšený strach**, od činností vás odrazuje a bere vám chuť i snahu se zlepšovat. Opakující se neúspěchy vedou k podvádění a zkreslování skutečnosti. Situaci je vhodné řešit s odborníkem.

Běžně

Budete se k nárokům a povinnostem stavět **zcela běžně** podle kvality a možností vnějších podmínek. Nebudete se odlišovat od projevů většiny svých vrstevníků a pouze k odstranění dlouhodobějších neúspěchů potřebujete pomoc od svého okolí.

Dobře

Nemáte tendenci vyhýbat se nárokům a povinnostem. Drobné a krátkodobé neúspěchy **se snažíte zvládnout sám/sama** svou aktivitou. Úspěchu si dokážete cenit a většinou nepotřebujete žádnou pomoc od svého okolí.

Velmi dobře

V žádném případě se nebudete vyhýbat nárokům a povinnostem, i když v nich nebude okamžitý úspěch. Máte **velkou snahu „své neumím“ sám/sama řešit** a dosáhnout kvalitního výsledku.

Poznámka

Pokud je vám více, než 7 roků, tak se elekejte se záporných hodnot, prozatím pro tento nástroj tvoříme normy a v oblasti vykazování výkonnosti u věku vyššího, než 7 let jsme zatím na začátku stanovování norem.

Závěrem

V personalistice i v psychologických vědách existuje mnoho různých způsobů jak popsat, zcharakterizovat, změřit nebo kategorizovat to, co se děje v lidském vědomí. Pokud jste dočetli tento text až do konce, tak jste měli možnost poznat jeden z těchto způsobů.

Jako autoři nástroje věříme, že Vám to, co jste se dozvěděli bude nápomocné jako lidem s osobním životem. Věříme, že tento náhled na lidské vědomí Vám dá určitý systém a představu co se v mysli děje. Můžete se tímto kukátkem podívat i sami na sebe, prozkoumat se, s odstupem se zhodnotit, a pro ty, kteří budou chtít, zapracovat na sobě.

Zde daleko více než kde jinde platí „Pokud chceš něco změnit, tak začni u sebe“.